A NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL MUNKAVÉDELMI ÉS MUNKAÜGYI IGAZGATÓSÁGA

2015. ÉVI ORSZÁGOS HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSI TERVE

a fővárosi/megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei tervezett ellenőrzéseinek végrehajtásához

1. Jogszabályi háttér

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 91. § (1)-(2) bekezdése, továbbá a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet 6/A. §-a.

Az ellenőrzési terv alapvető iránya a vállalkozói adminisztratív költségek csökkentésére irányuló, Egyszerű Állam című középtávú kormányzati program egyes feladatainak módosításáról szóló 1416/2012. (X. 1.) Korm. határozatban foglaltak érvényre juttatásán alapul.

Az ellenőrzési tervben rögzítettek a 2015. évre - a fővárosi/megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szerveinek - tervezett ellenőrzéseire vonatkoznak.

2. Az ellenőrzési terv célja

Az ellenőrzési terv fő célja, hogy egységes követelményrendszert alkotva, kiszámítható, tárgyszerű alapot adjon a munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervek 2015. évi tervezett ellenőrzéseihez. Az eljárások során juttassák érvényre az Egyszerű Állam középtávú kormányzati programban foglalt alapelveket oly módon is, hogy a vizsgálatokat gyorsan, a Ket. szerinti eljárási határidők betartásával folytatják le.

Stratégiai cél annak elősegítése, hogy a munkavállalók alapvető jogai érvényesüljenek, rendelkezzenek rendezett jogviszonnyal, csökkenjen a jogkövető vállalkozások versenyhátránya, és ez segítse a munkahelyek megtartását, illetve az új, legális (adózó) munkahelyek létesítését, továbbá az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülmények valósuljanak meg.

A stratégiai célkitűzés teljesítése érdekében a szakmai irányító szerv a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 81/A. § (1) és (2) bekezdése, illetve a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény (a továbbiakban Met.) 2/A. § -a alapján kidolgozza és közzéteszi a hatósági ellenőrzés mennyiségi és minőségi követelményeit rögzítő ellenőrzési irányelvet.

3. Az ellenőrzés eszközei, típusai

A fővárosi/megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei az Mvt. 81. § (1) bekezdése, illetve a Met. 2. § (1) bekezdése felhatalmazása alapján jogosultak eljárni, a Ket. VI. és VI/A. fejezetei betartásával. A hatósági ellenőrzés eszközei: helyszíni ellenőrzés, illetve adatbázis lekérdezés, adatszolgáltatás, iratbekérés, a munkáltató kötelezése a megjelölt munkavédelmi követelmények teljesítéséről szóló tájékoztatásra.
Az ellenőrzés hatáskörét az Mvt. és a Met biztosítja. Az ellenőrzések hatékonysága érdekében az ellenőrzések előzetes bejelentéshez nem kötöttek, valamennyi tárgykörben hivatalból indulnak.

A hatósági ellenőrzés típusai:

Célvizsgálat:
Olyan ellenőrzés, ami konkrét ellenőrzési célra irányul (pl.: foglalkoztatás jogszerűségének munkaügyi vagy egy tevékenységnek a munkavédelmi szempontú vizsgálata egy nemzetgazdasági ágazatban) és nem öleli fel az Mvt. 81. § (4) bekezdésében, illetve a Met. 3. § (1) bekezdésében felsorolt összes ellenőrzési tárgykört. Módszerét illetően jellemzően legalább három hétig tart és a felügyelők többsége részt vesz az ellenőrzéseken.

Akcióellenőrzés:
Olyan ellenőrzés, ami konkrét ellenőrzési célra irányul és nem öleli fel az Mvt. 81. § (4) bekezdésében, illetve a Met. 3. § (1) bekezdésében felsorolt összes ellenőrzési tárgykört. Módszerét illetően maximum három hétig tart és a felügyelők többsége részt vesz az ellenőrzéseken.

Komplex ellenőrzés:

- Munkavédelmi szakterület esetében: az olyan ellenőrzés, amely magában foglalja a Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatóság iránymutatása szerint a munkáltatók általános munkavédelmi feladatainak vizsgálatát.
- Munkaügyi szakterület esetében: az olyan ellenőrzés, ami felöleli a Met. 3. § (1) bekezdésében nevesített ellenőrzési tárgykörök összességét, illetőleg a foglalkoztatás sajátosságai szerint azok többségét. Módszerét tekintve folyamatellenőrzésként hajtható végre. A komplex ellenőrzésnek minden esetben része a foglalkoztatási szabályok [Met. 3. § (1) bekezdés a)-b) pont], a munka- és pihenőidő nyilvántartás szabályainak [Met. 3. §. (1) bekezdés f) pont], ezzel összefüggésben a munkabérre vonatkozó szabályoknak [Met. 3. § (1) bekezdés g) pont] a vizsgálata.

Előre bejelentett ellenőrzés: a munkavédelmi szakterület esetében az ellenőrzést megelőzően egy hónappal történő kiértesítés alapján, több felügyelő által végzett helyszíni ellenőrzés a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Főigazgatójának 3/2012. (VIII. 14.) NMH utasítása szerinti tartalommal.

Közérdekű bejelentés, panasz vizsgálata: a bejelentés (panasz) valamennyi, a felügyelőség hatáskörébe tartozó kérdésére ki kell terjednie. A bejelentés, panasz kapcsán, ha az átfogóbb

jogsértésre utal, ki kell terjednie a komplex ellenőrzés alatt nevesített minimális szakmai tartalomra.

Utóellenőrzés: a jogerős döntésben foglaltak végrehajtásának vizsgálata, különös tekintettel a munkavállalók életét, testi épségét közvetlenül vagy súlyosan veszélyeztető körülmények, illetve a bejelentés nélküli foglalkoztatás feltárása esetén.

4. Az ellenőrzés tárgya

Munkavédelem

a) 2015. II. negyedév: Faipari tevékenységek célvizsgálata

- *A célvizsgálat indokolása:* Az 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 1/a. számú mellékletében nevesített veszélyesnek minősülő munkaeszközök között több faipari gép szerepel. A faipari technológiák munkavédelmi hiányosságai miatt jellemzőek a csonkolásos munkabalesetek.
- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhely (vonatkozó jogszabály):* Az általános munkavédelmi előírások és a faiparhoz kapcsolódó szabványok.
- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma:* A célvizsgálat időtartama alatt felügyelőnként 5 munkáltató.
- Az ellenőrzések döntően a munkavállalókat érintő veszélyforrások vizsgálatára terjedjenek ki.

b) 2015. III. negyedév:

Biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések és megbetegedések megelőzése célvizsgálat

- *A célvizsgálat indokolása*: A célvizsgálat elvégzését az indokolja, hogy 2013. és 2014. években a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt az egészségügyi és a mezőgazdasági ágazatból bejelentett foglalkozási eredetű fertőző megbetegedések száma.
- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhely (vonatkozó jogszabály):* Az általános munkavédelmi előírásokon túl a 61/1999. (XII. 1.) EüM rendelet.
- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma*: A célvizsgálat időtartama alatt felügyelőnként 5 munkáltató.
- Az ellenőrzések döntően a biológiai kóroki tényezők okozta fertőzések megelőzését szolgáló munkáltatói intézkedések vizsgálatára terjedjenek ki.

c) 2015. IV. negyedév:

Bányászat munkaegészségügyi célvizsgálata társhatósággal egyeztetve

- *A célvizsgálat indokolása*: A bányászati tevékenység során számos egészségkárosító kockázattal, baleseti veszélyforrással, illetve esetenként előre nem látható veszélyek megjelenésével is számolni kell. Az Mvt. 86. § (1) bekezdés d) pontja a munkavédelmi hatóság jogkörébe utalja a bányafelügyelet tekintetében a munkaegészségügyi feladatok ellátását. A munkavédelmi hatóság a korábbi évek közös ellenőrzési gyakorlatának megfelelően - egyeztetett szempontrendszer alapján - végzi el a célvizsgálatot

a Magyar Bányászati és Földtani Hivatallal (MBFH), illetve a bányakapitányságokkal együtt.

- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhelyek (vonatkozó jogszabály):* Az Mvt. és végrehajtási rendeletei, az egyes munkahelyi kóroki tényezőkre vonatkozó külön jogszabályok.
- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma*: A célvizsgálat keretében ellenőrzött munkáltatók száma az MBFH-val történő egyeztetés során az ellenőrzés megkezdését megelőzően kerül meghatározásra.
- Az ellenőrzések döntően az egyes munkahelyi kóroki tényezőkkel összefüggő munkakörülmények vizsgálatára terjedjenek ki, a jogszabályokban előírt dokumentációk vizsgálatát konkrét hiányosságok feltárása esetén indokolt elvégezni.

Az országos célvizsgálatok lebonyolításához a szakmai irányító szerv „vizsgálati szempontokat" bocsát a munkavédelmi felügyelőségek rendelkezésére.

Az a)-c) pontokban megjelölt munkavédelmi előírásokon túl a legfontosabb, munkavédelmet érintő nemzeti joganyagok felsorolása elérhető a www.munka.hu weboldalon a munkavédelmi és munkaügyi tevékenység menüpontban a jogszabályok almenüben.

A munkavédelmi hatóság munkavédelmi bírságot alkalmaz az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó követelmények teljesítését elmulasztó, és ezzel a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkáltatóval vagy a 40. § (2) bekezdésében meghatározott összehangolási kötelezettség megvalósításáért felelős személlyel vagy szervezettel szemben.

A szakmai irányító szerv vezetője a munkavédelmet érintő változások, rendkívüli események vagy körülmények miatt *(pl. súlyos munkabalesetek növekedése, a munkabaleseti és foglalkozási megbetegedések statisztikai trend változása, egyes ágazatokban bekövetkező kedvezőtlen változások, extrém időjárási körülmények, jogszabályváltozás, stb.)* az ellenőrzési terven felül akcióellenőrzést rendelhet el.

Munkaügy

a) 2015. március-április: a munkaerő-kölcsönzéssel kapcsolatos szabályok célellenőrzése

- *A célvizsgálat indokolása*: Az elmúlt időszakban célzott ellenőrzéssel nem érintett terület foglalkoztatási gyakorlatának vizsgálata, annak érdekében, hogy a munkaügyi hatóság az ún. atipikus foglalkoztatással érintett az általánosnál kiszolgáltatottabb helyzetben lévő munkavállalók foglalkoztatásának helyzetéről, illetve a vonatkozó szabályok érvényesüléséről reprezentatív adatokat szerezzen.
- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhely (vonatkozó jogszabály):* A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint a Met. 3. § (1) bekezdésében nevesített ellenőrzési tárgykörökhöz rendelt anyagi jogszabályok.

- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma:* A célvizsgálat megkezdésekor kerül meghatározásra a humán és anyagi források felhasználhatóságára vonatkozó aktuális adatok ismeretében.
- Az ellenőrzések mind tartalmi mind formai szempontok vizsgálatára kiterjedjenek.

b) 2015. június-július: a munkavállalók jogviszonyának rendezettsége érdekében a foglalkoztatására vonatkozó alapvető szabályok érvényre juttatására irányuló akcióellenőrzés

- *Az akcióellenőrzés indokolása*: A munkavállalók alapvető jogai érvényesülésének elősegítése, illetve a tisztességes, jogkövető vállalkozások versenyhátrányának csökkentése.
- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhely (vonatkozó jogszabály):* A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint a Met. 3. § (1) bekezdésében nevesített ellenőrzési tárgykörökhöz rendelt anyagi jogszabályok.
- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma:* A célvizsgálat megkezdésekor kerül meghatározásra a humán és anyagi források felhasználhatóságára vonatkozó aktuális adatok ismeretében.
- Az ellenőrzések mind tartalmi mind formai szempontok vizsgálatára kiterjedjenek.

c) 2015. október-november: a szabadsággal kapcsolatos szabályok célellenőrzése

- *A célvizsgálat indokolása*: A szabadsággal kapcsolatos szabályok célellenőrzése a 2012. évi I. törvény gyakorlati érvényesülésének vizsgálata érdekében.
- *Az ellenőrzéssel érintett kötelezettséget előíró jogszabályhely (vonatkozó jogszabály):* A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény, valamint a Met. 3. § (1) bekezdésében nevesített ellenőrzési tárgykörökhöz rendelt anyagi jogszabályok.
- *A lefolytatni tervezett ellenőrzések száma:* A célvizsgálat megkezdésekor kerül meghatározásra a humán és anyagi források felhasználhatóságára vonatkozó aktuális adatok ismeretében.
- Az ellenőrzések mind tartalmi mind formai szempontok vizsgálatára kiterjedjenek.

A legfontosabb, munkaügyi tárgyú jogszabályok elérhetőek a www.munka.hu weboldalon a munkavédelmi és munkaügyi tevékenységeken belül a jogszabályok menüpontban.

A kötelezően alkalmazandó munkaügyi bírságok eseteit a Met. 6/A §-a tartalmazza. A munkaügyi bírság összege harmincezertől húszmillió forintig terjedhet.

5. A területi ellenőrzési terv tartalma és végrehajtása

A fővárosi/megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szervei a tervezett ellenőrzéseik végrehajtásához ellenőrzési tervet készítenek. Az ellenőrzési terv formai és tartalmi követelményeire a Ket. 91. § előírásai az irányadóak. Ennek figyelembe vételével az ellenőrzési tervnek tartalmaznia kell:

- az ellenőrzés tárgyát,
- az ellenőrzési időszakot,
- az ellenőrzések ütemezését, (különösen határidő; időtartam; összefoglaló jelentés határideje),
- a hatóság vezetője által meghatározott egyéb adatokat (pl. saját tervezésű célvizsgálatot).

Az ellenőrzési időszakban lefolytatott hatósági ellenőrzések végrehajtásáról, a levont következtetésekről a hatóság vezetője ellenőrzési jelentést készít, figyelemmel a szakmai irányító szerv által meghatározott adatszolgáltatási eljárási rendre is.

Az ellenőrzési tervben foglaltakat jóváhagyom.

Budapest, 2014. november 15.

Dr. Bakos József